

Social Work & Education

©SW&E, 2017

УДК 364-78:364-43-021.321

Nadia Horishna,

*Ph.D., Associate professor
Department of Social Pedagogics
and Social Work
Ternopil Volodymyr Hnatyuk
National Pedagogical University*

Надія Горішна,

*кандидат педагогічних наук,
доцент,
кафедра соціальної педагогіки і
соціальної роботи,
Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка*

Ternopil, Ukraine

м. Тернопіль, Україна

nadiahorishna@yahoo.com

ORCID iD 0000-0002-9724-7098

Received: October 10, 2017*1st Revision:* November 10, 2017*Accepted:* November 19, 2017

Horishna, Nadia (2017). Сучасні тенденції розвитку соціальної роботи та підготовки соціальних працівників, *Social Work and Education*, Vol. 4, No. 2., pp. 8-22.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Анотація. Соціальна робота є однією з професій, яка зазнає суттєвих змін під впливом глобалізації. Метою статті є аналіз тенденцій розвитку соціальної роботи як професії та підготовки соціальних працівників у контексті сучасних глобальних викликів. Використовуючи метод кабінетного дослідження, а також загальнонаукові методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення було проаналізовано наукові публікації, розміщені в електронних базах даних Google Scholar та Web of Science, на вітчизняних та закордонних веб-сайтах, присвячених питанням розвитку соціальної роботи та навчання в цій сфері.

Виявлено, що основними шляхами реагування соціальної роботи на глобалізацію суспільних процесів є переосмислення її місії і завдань та розширення сфер діяльності, інтернаціоналізація професії, її вихід на міжнародний рівень, поглиблення розуміння взаємозв'язку глобального, регіонального і місцевого вимірів соціальних проблем. Основними тенденціями модернізації підготовки соціальних працівників є децентралізація управління вищою освітою, уніфікація змісту підготовки соціальних працівників, впровадження технологій дистанційної освіти, посилення міждисциплінарної взаємодії, інтернаціоналізація освіти. Вивчення та врахування світових тенденцій розвитку соціальної роботи та освіти у цій сфері є важливими не лише з точки зору підвищення якості соціальних послуг, але й у контексті реформування системи вищої освіти та її інтеграції у європейський та світовий освітній простір.

Ключові слова: соціальна робота; соціальні працівники; підготовка соціальних працівників; глобалізація; тенденції розвитку соціальної роботи.

Вступ

Основною рушійною силою економічного, політичного, та соціального розвитку суспільства й світового порядку сьогодні є глобалізація. Впливаючи на усі сфери життєдіяльності суспільства, глобалізаційні процеси змінюють умови життя населення, як у розвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються. Поглиблення глобалізаційних процесів в усіх сферах суспільного життя призводить до того, що багато проблем, які нещодавно були внутрішніми, все частіше набувають міжнародного характеру: зростання рівня бідності та міграційних процесів, соціальне розшарування суспільства, погіршення демографічної ситуації, поширення деструктивних форм прояву девіацій тощо. Глобалізація видозмінює багато професій, «впливаючи на середовище, в якому здійснюють свою діяльність фахівці та у якому перебувають їх клієнти (Roth & Briar-Lawson, 2011, p. 36). Соціальна робота, як вид професійної допомоги окремій особистості, сім'ї або групі осіб з метою забезпечення належного соціального, матеріального та культурного рівня життя, є однією з професій, яка зазнає суттєвих змін під впливом глобалізації.

Аналіз останніх публікацій

Незважаючи на те, що глобалізація не є новим явищем, дослідження, присвячені її впливу на соціальну роботу не є чисельними (Lyons, 2017). Вони розкривають загальні питання зв'язку глобалізації, соціального розвитку та соціальної роботи (Penna, 2010), впливу глобальних економічних і політичних процесів на практику соціальної роботи з різними категоріями клієнтів, перш за все з мігрантами (Healy, 2017), бідними, знедоленими та дискримінованими (Edwards, 2016).

Питання підготовки фахівців у галузі соціальної роботи в умовах глобалізації розглядають у рамках як окремих наукових досліджень (Sherman, 2016; Agbényig & Huang, 2014), так і в контексті аналізу глобальних проблем сучасності, таких як зростання соціальної нерівності, поляризації та соціального виключення у суспільстві (Semyhina, 2013; Castells, 2001), масових переміщень населення та міграції (Fook, 2002), тероризму (Sweifach et al., 2010), порушення прав людини (Ife J, 2000). Важливе значення для нашого дослідження мають праці, у яких висвітлюються особливості реформування систем підготовки соціальних

працівників у різних країнах (Croisdale-Appleby, 2014; Westhues et al., 2001; Bailey, 2015; Frampton, 2017; Sims, 2003).

Метою статті є аналіз тенденцій розвитку соціальної роботи як професії та освіти у цій сфері у контексті глобальних викликів сучасності.

Завдання статті передбачають:

визначити актуальні виклики, що постають перед професією та шляхи реагування на них;

дослідити напрями модернізації підготовки соціальних працівників у відповідь на виклики, які постають перед професією.

Методологія дослідження

Для досягнення мети було використано метод кабінетного дослідження, а також загальнонаукові методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення. Пошук інформації здійснювався в електронних базах даних, таких як Google Scholar, Web of Science, українських і зарубіжних веб-сайтах, присвячених розвитку соціальної роботи та підготовки її фахівців.

Основна частина

Аналіз наукової літератури свідчить, що термін «глобалізація» широко використовується для позначення макрофеномену, змістом якого є посилення економічної інтеграції, взаємозв'язку та взаємозалежності політичних і соціальних систем, національних культур. У контексті сучасних глобалізаційних процесів, які призводять до формування нової парадигми суспільного розвитку, принципово змінюється характер та специфіка діяльності фахівців соціальної роботи. У 2012 р. Міжнародна федерація соціальних працівників, Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи та Міжнародна рада з питань соціального добробуту оприлюднили документ «Світові пріоритети соціальної роботи і соціального розвитку: зобов'язання щодо дій». Головна ідея цього документу полягала у «просуванні нового світового порядку, який зробить реальністю повагу до прав людини та її гідності, а також призведе до появи іншої структури відносин між людьми» (The Global Agenda for Social Work and Social Development, 2012). Пріоритетними сферами професійної діяльності визначено: сприяння соціальній та економічній рівності; обстоювання

гідності та цінності людей; сприяння стабільності навколишнього середовища; визнання важливості людських відносин, у тому числі у трудовій сфері (The Global Agenda for Social Work and Social Development, 2012).

У результаті переосмислення місії соціальної роботи у липні 2014 року на світовому конгресі із соціальної роботи, який проходив у Мельбурні (Австралія), було ухвалене нове глобальне визначення соціальної роботи. Згідно з ним «соціальна робота – це заснована на практиці професія та академічна дисципліна, яка спрямована на сприяння соціальним змінам та розвитку, соціальній згуртованості, активізації та звільненню людей. Центральне місце у соціальній роботі посідають принципи соціальної справедливості, прав людини, колективної відповідальності і поваги до різноманітності. Підкріплена теоріями соціальної роботи, соціальними і гуманітарними науками, а також місцевими знаннями соціальна робота залучає людей і структури для вирішення життєвих проблем та підвищення добробуту (International Federation of Social Workers, 2017). Глобалізаційні процеси, що мають місце у сучасному світі, поклали край майже столітній дискусії серед теоретиків і практиків соціальної роботи щодо пріоритетності її завдань: надання допомоги найбільш вразливим категоріям населення чи покращення рівня життя всього суспільства через здійснення соціальних перетворень. Сучасне визначення соціальної роботи поєднує обидва підходи, надаючи пріоритетність другому (Horishna, 2016, p.35).

Хоча багато теоретиків і практиків у сфері соціальної роботи вважають її професією, орієнтованою на конкретний національно-культурний контекст, сьогодні все більше зростає розуміння того, що вона є частиною міжнародної професії, яка виконує у суспільстві схожі завдання, розвивається у тих самих напрямках, використовує однакові методи втручання та шукає шляхи вирішення спільних проблем (Blok, 2011).

З глобалізацією тісно пов'язана тенденція інтернаціоналізації соціальної роботи. Власне завдяки міжнародному співробітництву відбулося поширення соціальної роботи як професії в різних країнах ще задовго до активізації глобалізаційних та інтеграційних процесів. В останні десятиліття рівень міжнародної співпраці у сфері соціальної роботи і соціальної освіти суттєво зростає: розширюються можливості

обміну досвідом роботи через участь у спільних проектах, конференціях, симпозіумах, стажуваннях (Horishna, 2016, p. 37). Завдяки виходу соціальної роботи на міжнародний рівень відбувається уніфікація термінології соціальної роботи, розвиток академічної мобільності, проведення міжнародних досліджень, прийняття та використання міжнародних стандартів професійної діяльності (Етика соціальної роботи, визначення принципів, 2004 р.) та підготовки фахівців (Світові стандарти освіти і підготовки фахівців із соціальної роботи, 2004 р.).

Результатом інтернаціоналізації соціальної роботи є виникнення такого явища як «міжнародна соціальна робота». Під цим поняттям Л. Хілі розуміє міжнародну професійну практику і здатність професії соціальна робота і тих, хто до неї належить, до дій на міжнародному рівні (Semyhina, 2015, p. 6). Механізмами реалізації міжнародної соціальної роботи є дії, які передбачають обмін практикою та формування наднаціонального нормативного і фахового регулювання розв'язання соціальних проблем, визначення «ідеалістичних концепцій» розвитку соціальної роботи як професійної діяльності та академічної дисципліни (Semyhina, 2015, p. 6). Ускладнення причин і характеру соціальних проблем, на вирішення яких спрямовують свої зусилля фахівці соціальної роботи, призвело не лише до перегляду розуміння місії професії, але й до реформ у системі підготовки соціальних працівників у різних країнах.

Перші заклади з підготовки соціальних працівників в кінці XIX ст. у Великій Британії, Нідерландах, Німеччині і США були відкриті. Протягом XX ст. навчання соціальній роботі впроваджувалось у багатьох країнах Європи, Азії, Африки, Латинської Америки, Австралії та Середнього Сходу. Розвиток соціальної освіти пройшов шлях від навчання на робочому місці до формування різнорівневих систем професійної підготовки. Становлення професійної підготовки відбувалося одночасно з розробкою теоретичних основ соціальної роботи та осмислення сутності соціальної освіти, принципів, змісту і технологій її реалізації. Пройшовши більш ніж сторічний період становлення системи підготовки фахівців соціальної роботи продовжують розвиватися і вдосконалюватися, реагуючи на виклики, які постають перед професією.

У багатьох країнах світу сьогодні відбуваються процеси модернізації систем професійної підготовки соціальних працівників з метою підвищення їх якості. У кожній країні вони мають свою специфіку,

зумовлену національним контекстом, проте можна відзначити і певні спільні тенденції. Як зазначає І. Іванюк, хід і характер освітніх реформ в різних країнах стають всі більш схожими. Іншими словами, всесвітні тенденції процесів реформ стають очевидними (Ivanyuk, 2006, p. 80).

Однією з провідних тенденцій реформування є децентралізація управління вищою освітою, що проявляється у делегуванні повноважень безпосередньо закладам вищої освіти. У багатьох зарубіжних країнах (зокрема у Великобританії, Франції, Німеччині) це призвело до того, що підготовка соціальних працівників має суттєві відмінності у рамках різних спеціальностей. Існує велика ймовірність того, що окремі спеціалізації спеціальності «Соціальна робота» (наприклад, клінічна соціальна робота, охорона дитинства, організація громади тощо) можуть виокремитися у самостійні професії, настільки мало спільного вони мають між собою у структурі і змісті підготовки фахівців. Сьогодні існує потреба у тому, щоб певним чином уніфікувати підготовку фахівців. У відповідь та цю потребу Міжнародною асоціацією шкіл соціальної роботи (IASSW) та Міжнародною асоціацією соціальних працівників (IFSW) у 2004 р. були розроблені і затверджені «Глобальні стандарти підготовки соціальних працівників». Їх метою є впровадження єдиних підходів до підготовки фахівців, її стандартизації у різних культурних, релігійних та етнічних контекстах. «Глобальні стандарти» є керівництвом для міжнародних програм підготовки соціальних працівників у країнах Західної Європи і США; для навчальних закладів з країн Східної Європи, Африки, Азії і Китаю вони слугують певним орієнтиром щодо «ключових знань, процесу, цінностей і вмінь соціальних працівників» (Grey & Webb, 2008).

Уніфікація змісту підготовки соціальних працівників відбувається не лише під зовнішнім впливом. Вона зумовлена перш за все внутрішніми чинниками – соціальним контекстом практики та характером проблем, з якими доводиться стикатися соціальним працівникам. У навчальні плани шкіл соціальної роботи у різних країнах включають курси, тематика яких відображає нові реалії суспільного життя, такі як тероризм, міжнаціональні конфлікти, природні катастрофи тощо.

Модернізація підготовки соціальних працівників стосується не тільки її змісту, але й технологій його реалізації. Впровадження технологій дистанційної освіти у підготовку соціальних працівників відображає одну із найважливіших тенденцій у світовому інформаційному

суспільстві – широке розповсюдження інформаційно-комунікаційних технологій. Якщо у пошукову систему Google ввести терміни «дистанційна освіта» та «соціальна робота», 50 % отриманих результатів стосуватимуться таких країн як Канада, Австралія, Великобританія, Німеччина та ін., решта 50% – США. Результати дослідження, проведеного у США 2006 році засвідчили, що технології дистанційного навчання використовувала кожна четверта програма підготовки бакалаврів і кожна друга – магістрів (Vernon et al, 2009, p. 264). На сьогодні ця країна є лідером у сфері дистанційної освіти у соціальній роботі, проте пропозиції щодо можливостей здобуття освіти з допомогою інформаційно-комунікативних технологій в інших країнах збільшуються з кожним днем.

Розширення сфер, ускладнення змісту і характеру професійної діяльності соціальних працівників позначились і на посиленні міждисциплінарної взаємодії. Яскравим свідченням цієї тенденції є впровадження програм подвійних спеціальностей. Такі програми пропонують навчання для здобуття двох спеціальностей на тому самому або ж різних освітньо-кваліфікаційних рівнях, але з різних галузей знань, наприклад, магістра соціальної роботи і магістра громадського здоров'я, ступеня магістра із соціальної роботи та бакалавра з права (Horishna & Slozanska, 2017, p. 167).

Поєднання підготовки із соціальної роботи з іншими галузями знань практикується у різних країнах світу, зокрема у США, Великобританії, Австралії. Заклади вищої освіти ініціюють впровадження програм подвійних спеціальностей між факультетами і школами з метою сприяння академічній колегіальності та реалізації міждисциплінарної співпраці. Така тенденція відповідає також вимогам практики соціальної роботи та потребам сучасного ринку праці у фахівцях, чії компетенції можуть використовуватись у декількох секторах.

З глобалізацією тісно пов'язана тенденція інтернаціоналізації освіти. Власне завдяки міжнародному співробітництву відбулося поширення соціальної роботи як професії в різних країнах ще задовго до активізації глобалізаційних та інтеграційних процесів. В останні десятиліття рівень міжнародної співпраці у сфері соціальної роботи і соціальної освіти суттєво зростає: розширюються можливості обміну досвідом роботи через участь у спільних проектах, конференціях, симпозіумах, стажуваннях.

Значний внесок у розвиток міжнародного співробітництва у сфері соціальної освіти робить Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи. Її членами є понад 500 соціальних навчальних закладів і асоціацій соціальних шкіл з 70 країн світу. Їй надано статус консультативного органу від ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Ради Європи та Організації американських держав (International Association of Schools of Social Work, 2017). Асоціація спряє розширенню співробітництва між навчальними закладами різних країн, ініціюючи відкриття міжнародних освітніх програм із соціальної роботи, міжнародних науково-дослідницьких проєктів, програм академічної мобільності студентів і викладачів, впровадження міжнародної проблематики у навчальні курси, інтеграція міжнародної складової в національні наукові дослідження.

Зростаючий вплив глобалізації на соціальну роботу, хоч і передбачає зміну її національних і регіональних складових, проте не означає їх цілковите зникнення або зменшення їх ролі. Зокрема, соціальні працівники все частіше зустрічаються з глобальними викликами, такими як міжнародна міграція, тероризм, торгівля людьми, транскордонна злочинність та ін. Окрім цього, багато соціальних проблем, таких як бідність, соціальна нерівність та несправедливість, поширення девіацій та соціально небезпечних захворювань, набувають глобальних масштабів. Подолати ці проблеми на місцевому рівні неможливо, оскільки вони виходять за межі національних кордонів, а їх причини часто коріняться у глобальних процесах. Регулювання розв'язання цих проблем повинно здійснюватись на наднаціональному рівні, а конкретні дії – на локальному. При цьому ефективна співпраця у рамках соціальної роботи та її розвиток на шляху вирішення глобальних проблем неможлива без поваги і врахування національної і регіональної специфіки та відмови від прагнення уніфікувати методи і принципи соціальної роботи.

Здійснений аналіз основних тенденцій модернізації соціальної освіти за рубежом дає підстави для формулювання наступних висновків.

Висновки

Глобалізаційні процеси, які відбуваються сьогодні у світі, значно розширюють сфери і завдання соціальної роботи як професії, про що свідчать ухвалені глобальні пріоритети соціального розвитку та нове глобальне визначення соціальної роботи. Основними шляхами реагування соціальної

роботи на глобалізацію суспільних процесів є переосмислення її місії і завдань та розширення сфер діяльності, інтернаціоналізація професії, її вихід на міжнародний рівень, розуміння взаємозв'язку глобального, регіонального і місцевого вимірів соціальних проблем.

В умовах ускладнення цілей, змісту та функцій соціальної роботи модернізація систем підготовки соціальних працівників є актуальною не лише у країнах, де соціальна освіта є новим напрямком професійної підготовки, але й у розвинутих країнах світу, де вже сформувалися національні моделі підготовки фахівців для соціальної сфери. Основними тенденціями модернізації підготовки соціальних працівників є децентралізація управління вищою освітою, уніфікація змісту підготовки соціальних працівників, впровадження технологій дистанційної освіти, посилення міждисциплінарної взаємодії, інтернаціоналізація освіти. Вивчення та врахування світових тенденцій розвитку соціальної роботи, враховуючи при цьому історичні, соціально-економічні та культурні чинники їх формування, є важливим не лише з точки зору підвищення якості надання соціальних послуг, але й у контексті реформування всієї системи вищої освіти та її інтеграції у європейський та світовий освітній простір.

Література

- Agbényig, D. L., Huang, L. (2014 April) Quantifying Globalization in Social Work Research. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/262337418>. DOI: 10.1080/10437797.2014.885255
- Bailey, J. (2015, October 15). Social work in the U.S.: Workforce & Education. *Agora Psycho-Pragmatica*, 9 (2). Retrieved from <https://www.uav.ro/jour/index.php/app/issue/view/45>.
- Blok, W. (2011) Social work: an international profession in national straitjackets. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 20(1), 118-122.
- Castells, M. (2001). "The new global economy". In *Challenges of globalisation: South African debates with Manuel Castells* ed. by J. Muller, N. Cloete & S. Badat. Cape Town: Maskew Miller Longman, 2001, 2-21.
- Croisdale-Appleby, D. (2014, February). Revisioning Social Work Education. Retrieved from https://www.gov.uk/government/.../DCA_Accessible.pdf.
- Dominelli, L. (2010, August). Globalization, contemporary challenges and social work practice. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/249730322>. DOI: 10.1177/0020872810371201.

- Edwards, K. (2016, June) Social work, poverty and social exclusion. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/303744315>. DOI: 10.1080/02615479.2016.1183746.
- Fook, J. (2002). *Social Work. Critical Theory and Practice*. London: Sage Publications Ltd., 177.
- Frampton, M. (2017, February). *Fachenglisch für die Soziale Arbeit*. Retrieved from <https://www.beltz.de/fileadmin/beltz/leseproben/978-3-7799-2872-0.pdf>.
- Grey, M., Webb, S. (2008, June). Global “double” standarts in social work: A critical analysis”. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/248920653_The_Myth_of_Global_Social_Work_Double_Standards_and_the_Local-Global_Divide. DOI:10.1080/10428230802077988.
- Healy, L. M. (2017, May) No Longer Welcome: Migration Policy and Challenges for Social Work. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/316219502>. DOI: 10.1177/0886109917701677.
- Horishna, N. M. (2016). Current trends of social workers training modernization. *Social work: Challenges of the present: Proceedings of the V All-Ukrainian scientific and practical conference*. Ternopil: Vector, 33-39. [In Ukrainian].
- Horishna, N., Slozanska, H. (2017). Dual Degree Programs in Social Work: is it Possible in Ukraine? *Economics and Sociology*, Vol. 10, No. 2, pp. 165-178. DOI: 10.14254/2071-789X.2017/10-2/12.
- Ife J. (2000, August). Local and Global Practice: Relocating Social Work as a Human Rights Profession in the New Global Order. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/229036731_Local_and_global_practice_Relocating_social_work_as_a_human_rights_profession_in_the_new_global_order. DOI: 10.1080/714052835.
- International Association of Schools of Social Work. (2017). Retrieved from <https://www.iassw-aiets.org>.
- International Federation of Social Workers. (2017, October 12). Global Definition of Social Work. Retrieved from <https://www.iassw-aiets.org>.
- Ivanyuk, I.V. (2006). *Educational policy: tutorial*. Kyiv: Tucson, p.80.
- Lyons K. (2017, May) Women, Migration and Social Work Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/316242422>. DOI:10.1177/0886109917702086.

- Lyons, K. (2015, December). Globalization: Welfare and Social Work. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/304194654>. DOI: 10.1016/B978-0-08-097086-8.28036-7.
- Penna, S. (2010, June 28). Globalization, social exclusion and the possibilities for global social work and welfare. Retrieved from <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/714052818>.
- Roth, W., & Briar-Lawson, K. (Eds.).(2011). Globalization, social justice, and the helping professions. Albany, NY: State University of New York Press.
- Semyhina, T.V. (2013). Global priorities for social development: imperatives for politics and practice. *Scientific notes of NaUKMA. Pedagogical, Psychological Sciences and Social Work*, Vol. 149, pp.57-62.
- Semyhina, T.V. (2015). International Social Work: Global Priorities for Social Development and a New Definition of Social Work. *Bulletin of the Academy of Labor and Social Relations of the Federation of Trade Unions of Ukraine*, 1(2), 6-11.
- Sherman, P. (2016, June) Preparing social workers for global gaze: locating global citizenship within social work curricula. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/303744417>. DOI:10.1080/02615479.2016.1190328.
- Sims, D. (2003). Social Work Education in England and Spain: a Comparison of Contemporary Developments. *The Journal of Doctoral Research in Education*, 3(1). Retrieved from <http://www.educatejournal.org/index.php/educate/article/view/31>.
- Sweifach, J. H., LaPorte, H., Linzer, N. (2010). Social Work Responses to Terrorism: Balancing Ethics and Responsibility. *International Social Work*, 53 (6), 822–835.
- The Global Agenda for Social Work and Social Development (2012). Retrieved from <http://www.globalsocialagenda.org>.
- Vernon, R., Vakalahi, H., Pittman-Munke, P., Adkins, L. (2009). Distance education programs in social work: current and emerging trends. *Journal of Social Work Education*. 45 (2), 263-276.
- Westhues, A. A., Lafrance, J., Schmidt, G. (2001, February). SWOT analysis of social work education in Canada. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/248994170_A_SWOT_analysis_of_social_work_education_in_Canada. DOI: 10.1080/02615470020028364.

CURRENT TRENDS IN DEVELOPMENT OF SOCIAL WORK AND SOCIAL WORKERS TRAINING

*Nadia Horishna, Ph.D., Associate professor, Department of Social Pedagogics
and Social Work Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical
University, Ternopil, Ukraine
nadiahorishna@yahoo.com*

Abstract. Today, globalization is the main driving force of economic, political and social development of society. The deepening of globalization processes in all spheres of public life leads to the situation when many of the problems that have recently been internal are increasingly becoming international in nature: the rise of poverty and migration processes, social stratification of society, deterioration of the demographic situation, the spread of destructive forms of manifestation of deviations, etc. Globalization modifies many professions. Social work as a professional activity aimed at helping an individual, a family or a group of people in achieving of an appropriate social, material and cultural standard of living, is among the professions that undergoing significant changes under the influence of globalization.

The purpose of the article is to analyze trends in the development of social work as a profession and social workers training in the context of the current global challenges. The tasks of the article include: to identify the actual challenges faced by the profession and the ways it responds to them; explore the directions of social workers training modernization in response to the challenges faced by the profession.

To achieve the goal, the method of desk study was used, as well as general scientific methods of analysis, synthesis, comparison and generalization. The search was carried out in electronic databases such as Google Scholar, Web of Science, Ukrainian and foreign websites devoted to the development of social work and training in this area.

The globalization processes taking place today in the world considerably expand the scope and tasks of social work as a profession, as evidenced by the adopted global priorities of social development and the new global definition of social work. The main ways of social work responding to the globalization of social processes are the revision of its mission and tasks, the expansion of its scope and role, the internationalization of the profession, the extension of its efforts to the

international level, the increased understanding of the interconnection of global, regional and local dimensions of social problems.

In the context of the complication of social work's goals, content and functions, the modernization of social worker training is an urgent task not only in countries where it was introduced recently, but also in developed countries, where programs on social work have been launched a long time ago. The main trends in the modernization of social workers training are the decentralization of higher education management, the unification of the curricular, the introduction of distance education technologies, the strengthening of interdisciplinary cooperation, the internationalization of education. Examining and taking into account trends in the development of social work and social work education under the influence of global challenges is important not only in terms of improving the quality of services, but also in the context of reforming the whole system of Ukrainian higher education and its integration into the European and the world of educational space.

Key words: social work; social workers; social workers training; globalization; trends in social work development.

References

- Agbényig, D. L., Huang, L. (2014 April) Quantifying Globalization in Social Work Research. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/262337418>. DOI: 10.1080/10437797.2014.885255
- Bailey, J. (2015, October 15). Social work in the U.S.: Workforce & Education. *Agora Psycho-Pragmatica*, 9 (2). Retrieved from <https://www.uav.ro/jour/index.php/app/issue/view/45>.
- Blok, W. (2011) Social work: an international profession in national straitjackets. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 20(1), 118-122.
- Castells, M. (2001). "The new global economy". In *Challenges of globalisation: South African debates with Manuel Castells* ed. by J. Muller, N. Cloete & S. Badat. Cape Town: Maskew Miller Longman, 2001, 2-21.
- Croisdale-Appleby, D. (2014, February). Revisioning Social Work Education. Retrieved from https://www.gov.uk/government/.../DCA_Accessible.pdf.
- Dominelli, L. (2010, August). Globalization, contemporary challenges and social work practice. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/249730322>. DOI: 10.1177/0020872810371201.

- Edwards, K. (2016, June) Social work, poverty and social exclusion. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/303744315>. DOI: 10.1080/02615479.2016.1183746.
- Fook, J. (2002). *Social Work. Critical Theory and Practice*. London: Sage Publications Ltd., 177.
- Frampton, M. (2017, February). *Fachenglisch für die Soziale Arbeit*. Retrieved from <https://www.beltz.de/fileadmin/beltz/leseproben/978-3-7799-2872-0.pdf>.
- Grey, M., Webb, S. (2008, June). Global “double” standarts in social work: A critical analysis”. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/248920653_The_Myth_of_Global_Social_Work_Double_Standards_and_the_Local-Global_Divide. DOI:10.1080/10428230802077988.
- Healy, L. M. (2017, May) No Longer Welcome: Migration Policy and Challenges for Social Work. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/316219502>. DOI: 10.1177/0886109917701677.
- Horishna, N. M. (2016). Current trends of social workers training modernization. *Social work: Challenges of the present: Proceedings of the V All-Ukrainian scientific and practical conference*. Ternopil: Vector, 33-39. [In Ukrainian].
- Horishna, N., Slozanska, H. (2017). Dual Degree Programs in Social Work: is it Possible in Ukraine? *Economics and Sociology*, Vol. 10, No. 2, pp. 165-178. DOI: 10.14254/2071-789X.2017/10-2/12.
- Ife J. (2000, August). Local and Global Practice: Relocating Social Work as a Human Rights Profession in the New Global Order. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/229036731_Local_and_global_practice_Relocating_social_work_as_a_human_rights_profession_in_the_new_global_order. DOI: 10.1080/714052835.
- International Association of Schools of Social Work. (2017). Retrieved from <https://www.iassw-aiets.org>.
- International Federation of Social Workers. (2017, October 12). Global Definition of Social Work. Retrieved from <https://www.iassw-aiets.org>.
- Ivanyuk, I.V. (2006). *Educational policy: tutorial*. Kyiv: Tucson, p.80.
- Lyons K. (2017, May) Women, Migration and Social Work Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/316242422>. DOI:10.1177/0886109917702086.

- Lyons, K. (2015, December). Globalization: Welfare and Social Work. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/304194654>. DOI: 10.1016/B978-0-08-097086-8.28036-7.
- Penna, S. (2010, June 28). Globalization, social exclusion and the possibilities for global social work and welfare. Retrieved from <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/714052818>.
- Roth, W., & Briar-Lawson, K. (Eds.).(2011). Globalization, social justice, and the helping professions. Albany, NY: State University of New York Press.
- Semyhina, T.V. (2013). Global priorities for social development: imperatives for politics and practice. *Scientific notes of NaUKMA. Pedagogical, Psychological Sciences and Social Work*, Vol. 149, pp.57-62.
- Semyhina, T.V. (2015). International Social Work: Global Priorities for Social Development and a New Definition of Social Work. *Bulletin of the Academy of Labor and Social Relations of the Federation of Trade Unions of Ukraine*, 1(2), 6-11.
- Sherman, P. (2016, June) Preparing social workers for global gaze: locating global citizenship within social work curricula. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/303744417>. DOI:10.1080/02615479.2016.1190328.
- Sims, D. (2003). Social Work Education in England and Spain: a Comparison of Contemporary Developments. *The Journal of Doctoral Research in Education*, 3(1). Retrieved from <http://www.educatejournal.org/index.php/educate/article/view/31>.
- Sweifach, J. H., LaPorte, H., Linzer, N. (2010). Social Work Responses to Terrorism: Balancing Ethics and Responsibility. *International Social Work*, 53 (6), 822–835.
- The Global Agenda for Social Work and Social Development (2012). Retrieved from <http://www.globalsocialagenda.org>.
- Vernon, R., Vakalahi, H., Pittman-Munke, P., Adkins, L. (2009). Distance education programs in social work: current and emerging trends. *Journal of Social Work Education*. 45 (2), 263-276.
- Westhues, A. A., Lafrance, J., Schmidt, G. (2001, February). SWOT analysis of social work education in Canada. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/248994170_A_SWOT_analysis_of_social_work_education_in_Canada. DOI: 10.1080/02615470020028364.
